

## Leder – GIS og IT

*Henning Sten Hansen, Aalborg Universitet og Danmarks Miljøundersøgelser.*

Det er ofte blevet fremført, at GIS vil blive fuldt integreret i det generelle IT-miljø, men først nu er det ved at være en sandhed. At det netop sker nu, er der mange forklaringer på. Først og fremmest er GIS ikke længe mere noget, det er forbeholdt en lille elite af teknikere, men er blevet dagligdags teknologi. Jeg har på lederplads tidligere nævnt, Google Earth, bilnavigation, rejseplanen etc. som eksempler på denne udvikling. Desuden er den geografiske dimension blevet et vigtigt element i den generelle sagsbehandling hos stat og kommune – det der i daglig tale ofte betegnes digital forvaltning. Dette stiller selvsagt krav til standarder – og dette gælder også geografiske informationssystemer. Strukturreformen har ligeledes været en drivkraft for øget standardisering på IT-området for i det hele taget at gøre reformen realiserbar.

Internationalt har der været udfoldet stor aktivitet på standardiseringsområdet igennem det seneste tiår, hvor man særligt bør nævne aktiviteterne i ISO TC/211 og Open Geospatial Consortium (OGC). Nævnte parter har etableret en arbejdsdeling, hvor ISO tager sig af de mere basale standarder, hvorimod OGC tager sig af implementeringsspecifikationerne. Alle de store leverandører som ESRI, Intergraph og Oracle bidrager med deres egne eksperter til arbejdet. Det netop vedtagne INSPIRE-direktiv er et andet eksempel den øgede bevågenhed, der er blevet tildelt geografisk information i de senere år. Fælles for dagens standarder er, at de er skrevet i IT-sprog i form af UML og en lind strøm af fagtermer, som gør det vanskeligt at læse for langt de fleste af os traditionelle GIS-specialister og -forskere.

På de videregående uddannelser inden for geografisk information har nævnte tendenser også sat sine spor. Aalborg Universitet har således besluttet at lave en ny (engelsksproget) kandidatoverbygningen i "Geo Information Technology and Management". Selve titlen antyder, at der er fokus på teknologi, og dette

afspejler sig også i uddannelsens reelle indhold, med kurser i bl.a. (geo)-databaser, data infrastrukturer og programmering. Parallelt hermed moderniseres MTM-uddannelsen, der igennem de seneste ti år har været den vigtigste efteruddannelse inden for geoinformatik. Moderniseringen medfører, at der bliver strammet op med yderligere vægt på de teknologiske elementer. Hvorvidt uddannelserne bliver bæredygtige må tiden vise. Integrationen af GI i det generelle IT-miljø stiller store krav til GI-medarbejdernes IT-viden. Vi behøver blot at nævne serviceorienterede arkitekturer (SOA) samt hele Internet-teknologien, der fortsat udvikler sig i hastigt tempo for at forstå nødvendigheden af ovennævnte uddannelsesinitiativ. Alternativet vil være, at området (langsomt) vil blive overtaget af dataloger og IT-ingeniører.

Nærværende nummer af Perspektiv har et blandet indhold men med flere artikler med relationer til IT. Bladets layout er ændret en smule, idet vi har besluttet at reducere antal spalter fra tre til to. Det skulle gøre artiklerne mere læsevenlige – og væsentligt lettere at sætte op.

Den første artikel af Hans Lembøl har fokus på generel IT og er en diskussion vedrørende Open source og åbne standarder. Artiklen diskuterer nogle principielle spørgsmål, men synspunkterne kan med lethed overføres til GI-verdenen. Generelt er brugen af Open source GI-systemer begrænset, men Map server platformen har opnået stor popularitet både herhjemme og internationalt.

Den efterfølgende artikel af Eva Born Rasmussen omhandler datastandarder og beskriver betydningen heraf. Heri påpeges nødvendigheden af (åbne) standarder, hvis vi skal klare os i den globale konkurrence. Men også på det nationale plan spiller standarder en vigtig rolle, hvis den offentlige sektor skal kunne informere og servicere borgere og virksomheder. Jeg bemærkede en meget pragma-

tisk holdning til standardisering, idet vi kun skal standardisere på de områder, hvor det er formålstjenligt – altså ikke standardisere for enhver pris.

Den tredje artikel af Jørgen Henning Nicolaisen har ligeledes valg af platform – Open source kontra traditionelle systemer som omdrejningspunkt. Det er en på mange måder tankevækkende artikel, der beskriver de overvejelser, som forlaget De Gule Sider har været igennem og erfaringer, som firmaet har erhvervet.

Den næste artikel er skrevet af Bent Hulegaard Jensen og omhandler hele diskussionen omkring etableringen af fælles objekttyper (FOT). Der er også her tale om standardisering – men nu ikke på IT – men på kortsiden. Processen med FOT har været snart lang tid undervejs, og der har været talt og skrevet meget herom. Denne artikel udmærker sig

ved, at lægge hovedvægten på de organisatoriske forhold, som har været væsentlig vanskeligere at få afklaret end de rent tekniske. Artiklen giver læseren et indblik i de væsentligste elementer i FOT forretningsmodel, og peger på de udfordringer, der endnu ligger uløste forude.

Den sidste artikel er skrevet af firkløveret Jens Juul, Harry Lahrmann, Ian Berg Sonne og Poul Heide og omhandler tildeling af hastigheder til et større trafik-projekt i Nordjylland. Forfatteren beskriver sine erfaringer hermed og giver gode ideer til map "matching" i praksis.

Redaktionen opfordrer endnu en gang læsere til at indsende ideer til artikler eller temaer for på denne måde at påvirke de kommende numre af Geoforum Perspektiv. Næste nummer af Perspektiv vil formentlig have GIS & Miljø som overordnet tema.